

Kronika

SALUS
REI PUBLICAE
SUPREMA
LEX ESTO

ROK I

København październik 1971

NR 9

MĘCZENNIK POLSKI WZOREM DLA WSPÓŁCZESNYCH

GARŚĆ WRAŻEŃ Z WIECZNEGO MIASTA

Sprawa wyniesienia na ołtarze cichego i skromnego kapłana polskiego O. Maksymiliana Marii Kolbe, który oddał swe życie za współwięźnia w obozie koncentracyjnym w Oświęcimiu zaprzętała w ostatnich latach szerokie koła wierzących a nawet niewierzących. Jedni się niecierpliwi i chcieliby, aby ten męczennik obozów koncentracyjnych, tej hańby XX. wieku był ogłoszony przez najwyższy autorytet kościoła za męczennika. Inni uważali, że sprawa przybiera zawrotnie szybki obrót, rzadko spotykany w historii kościoła. Człowiek, z którym spotykaliśmy się w naszym życiu codziennym, który był jednym z nas, wynoszony jest na ołtarze niejako bezpośrednio po śmierci.

Innym problemem było miejsce beatyfikacji.

Czy ten akt ma się dokonać na ziemi polskiej zbroszonej męczeńską krwią milionów, na ziemi użyźnionej prochami spalonego ciała O. Maksymiliana Marii Kolbe, czy też w stolicy chrześcijaństwa-Rzymie. Komunikat Watykanu pod koniec sierpnia br. stwierdzający, że uroczystość odbędzie się w Rzymie dnia 17.10.1971 zakończył tę niepewność.

Znalazłem się w liczbie tych, którym dane było przeżywać te wzniosłe chwile w Wiecznym Mieście.

Jakkolwiek Rzym nie leży zbyt daleko od Kopenhagi, byłem zmuszony używać w tej pątniczej podróży rozmaitych środków lokomocji: auta, pociągu i samolotu, by przez lądy i morze zdążyć na uroczystości rzymskie i pogodzić ze zwykłą codzienną pracą.

Wieczorem 15. bm. pociąg wiozący setki pątników wtoczył się majestatem na Roma Termini. Wycypaliśmy się niby pszczoły z ula i każdy spieszył za swoim przewodnikiem

do autobusów, które nas rozwiozły do hoteli rozsianych po całym Rzymie. A musiała stolica otworzyć wszystkie rezerwy hotelowe, bo na kilka dni Rzym miał się stać miastem "polskim" i dać schronienie tysiącom Polaków z całego świata. Następnego dnia opuszczając hotel Casa Tra Noi/niedaleko bazyliki św. Piotra/, by udać się na zwiedzanie miasta wpadliśmy dosłownie w tłum polski. Na piersiach odznaki biało-czerwone, na twarzach wyraz radości i oczekiwania, wszędzie mowa polska. Nigdy chyba przed tym nie był Rzym tak polski jak w tych dniach. Z Polski przybyło samolotami, pociągami i autami przeszło 1500 pielgrzymów: kapłani, zakonnice, osoby świeckie, starzy i młodzi.

W niedzielę 17.10. stawili się wocy już wczesnym rankiem na Placu św. Piotra, by zajęć na godz. 9.30 jak najlepsze miejsce w bazylice św. Piotra. Oczywiście na tę uroczystość przybyły także wielkie/c.d.2/

zeszły z Włoch, Niemiec, Francji, Anglii i pątnicy z za oceanów, bo sława Błogosławionego rozeszła się po świecie całym.

Bazylika, która może pomieścić ponad 80 tys. ludzi zapełniła się po brzegi. Cała ta ogromna rzesza ludzka czekała z napięciem na pojawienie się Namiestnika Chrystusowego. Nie czekaliśmy jednakowoż w milczeniu. Polacy, niejako gospodarze uroczystości wprawiali się w chóralny śpiew. Płynęła więc ku niebu religijna pieśń polska z tysiący serc i brzmiała potężnie. O godz. 9,30 zamilkła pieśń - pojawił się Ojciec św. Szedł uśmiechnięty, błogosławiąc wszystkim. Przy wielkim ołtarzu czekali kardynałowie, biskupi, kapłani. Czekał Franciszek Gajowniczek, za którego Błogosławiony oddał życie. Rozpoczęła się msza św. Po Kyrie elejson zwrócił się biskup Rubin do Ojca św. z gorącą prośbą, by na podstawie zbadanego dokładnie życiorysu Sługi Bożego, jego pism i cnót ogłosił Go Błogosławionym i wyniósł na ołtarze.

Słów Ojca św. Pawła VI. słuchamy wszyscy z zapartym oddechem, słów w których kilkakrotnie podkreśla, że O. Maksymilian Maria Kolbe, syn na rodu polskiego godnym jest przez swoje bohaterskie życie pełne heroicznych cnót a przede wszystkim przez swoją ostatnią ofiarę z życia, na wyniesienie na ołtarze Pańskie. Ogłasza Go Błogosławionym. Po tych słowach Ojca św. rozbrzmiała Bazylika okrzykami radości i oklaskami. Z wielu oczu płyną łzy radości i wdzięczności dla Boga, który dał nam przeżyć tę radosną chwilę.

Należy podkreślić tę okoliczność, że Ojciec św. sam objął przewodnictwo beatyfikacji co należy do bardzo nielicznych wyjątków.

Już w czasie ceremonii nasunęła się mi myśl, że dobrze się stało iż beatyfikacja odbyła się w Rzymie. Dziesiątki tysięcy ludzi z całego świata łączyło się z nami w naszej radości. Gdyby ceremonia odbyła się w Polsce, brałby udział w nich cały naród ale niewiele obcych miałoby to szczęście. Chociaż uroczystości trwały przeszło 2 godziny, wszystko to minęło jak jedna chwila. Wracaliśmy

z Bazyliki św. Piotra w nastroju radosnym, który jeszcze się powiększył, gdy Ojciec św. o godz. 12 zwrócił się z okna swego mieszkania do całego świata ze słowami dziękczynienia wobec Boga, który nam dał w osobie Błogosławionego orędownika w niebie w smutnych czasach jakie przeżywamy.

W dniu 18.10. czekała nas jeszcze jedna emocja: audiencja polska u Ojca św. Odbyła się ona o godzinie 12,30 w olbrzymiej sali audiencyjnej oddanej do użytku dopiero w czerwcu br. Sala ta może pomieścić około 10 tys. ludzi a zebrały się w niej rzesze Polaków z całego świata.

Ks. Bp. Szczepan Wesoły zaapelował byśmy nie witali Ojca św. zwyczajem rzymskim oklaskami a pieśnią "My chcemy Boga", która zrobiła w dniu poprzednim wielkie wrażenie na Ojcu św. i uczestnikach uroczystości w Bazylice. Nie trzeba nam było powtarzać. Gdy Ojciec św. pokazał się w wejściu sali, popłynęła pieśń z mocą niesamowitą, która chyba niebiosa przebiła. Nic też dziwnego, że Ojciec św. wyraził się iż "Polacy zawojowali w tych dniach Rzym i Bazylikę św. Piotra nie mieczem ale pieśnią i modlitwą"

Zasiadł Namiestnik Chrystusowy na podium otoczony kardynałami i biskupami polskimi. Koło Niego zgromadziły się delegacje górników, górali, cieszyńianek itd. Po przywitaniu Ojca św. przez Kardynała Wyszyńskiego przemówił do nas Ojciec św. jak prawdziwy ojciec. Podkreślał, że mamy się trzymać skarbów jakie otrzymaliśmy od przodków naszych, mamy pielęgnować cechy naszego charakteru narodowego gdziekolwiek się znajdujemy... Mamy być wierni Bogu, kościołowi Piotrowemu i Pannie Częstochowskiej.

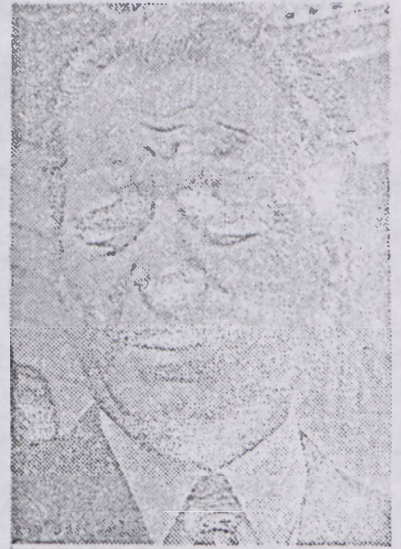
Po przemówieniu przechodził od grupy do grupy, rozmawiając i błogosławiąc... Przeszło godzinę trwała audiencja papieska. Salę opuszczaliśmy w dziwnym nastroju wywołanym przebiegiem audiencji i mesjanicznymi słowami Namiestnika Chrystusowego: "Naród Wasz ma wielką rolę do spełnienia dla Kościoła i całego świata!"

POKOJOWA NAGRODA NOBLA 1971

20. października br. parlament norweski przyznał tegoroczną nagrodę kanclerzowi NRF i przywódcy socjaldemokracji Willy Brandtowi, b. uchodźcy z hitlerowskiej Rzeszy pozbawionemu obywatelstwa Karl Herbert Frahmowi, b. obywatelowi i żołnierzowi Norwegii i pierwszemu Niemcowi, który imieniem swego narodu uznał winę wobec Polski, oddając klęcząco hołd poległym i pomordowanym przed pomnikiem Bohaterów Getta w Warszawie w grudniu 1970 roku.

Nagroda zostanie wręczona/ca 650 000 Dkr./ w auli uniwersytetu w Oslo w rocznicę śmierci Alfreda Nobla - 10. grudnia.

Prasa duńska bardzo przychylnie przyjęła wybór tegorocznego laureata poświęcając mu sporo miejsca m.in. Berlingske Tidende w dniu 21. bm. ogłosiła 3 artykuły: korespondencję z Oslo z fotografią, korespondencję z Bonn z fotografią klęczącego kanclerza w Warszawie i artykuł redakcyjny.

Willy Brandt blev dybt rørt, da han modtog meddelelsen om fredsprisen.

MIŁOŚĆ HALINY KOWALSKIEJ

W domu rodzinnym w Suwałkach muzyka była chlebem powszednim. Ojciec, kapelmistrz 41. pp wpajał tę cudowną miłość nie tylko w rodzinie. A jaka to musiała być muzyka jeśli urzekła fachowców! Urzekła też Józefa Piłsudskiego w czasie jego bytności w pułku. Było piękne lato 1939 roku. Halina Kowalska i Henryk Trzonek po ukończeniu studiów w Konserwatorium Warszawskim otrzymali stypendium na studia we Francji. Byli oboje bardzo młodzi i nie mogli przewidywać jak potoczy się ich życie już za kilka tygodni. Dwoje wybitnie utalentowanych, zakochanych w sobie i muzyce myśli tylko o jednym: jak wydobyć z martwego przedmiotu - wiolonczeli i altówki, najdoskonalszą barwę brzmienia instrumentu.

Wybuch wojny zdawałoby się zniweczy wszystko. Henryk zostaje 15.11.1943 r. aresztowany a 3. grudnia rano obwieszczone o jego straceniu. Halina ukrywa się przed gestapo i dzięki zorganizowanej pomocy przetrwa z instrumentem najtrudniejszy okres w życiu.

Po długiej nocy okupacyjnej narreszcie może "rozwiązać skrzydła". Jeszcze trwają walki w Warszawie a Halina koncertuje już w marcu 1945 r. z Warszawską Orkiestrą Sym

foniczną/zalążek późniejszej Filharmonii/na Pradze a na dzień otwarcia PR ma występ solowy.

Od czerwca 1945 r. zostaje zaangażowana do Orkiestry PR w Warszawie jako koncertmistrz, w tym samym czasie gra w najlepszym polskim kwartecie, nagrywa szereg płyt i daje koncerty solowe - było ich licząc tylko w Polskim Radio ponad 1500. Odbywa wraz z orkiestrą turné zagraniczne.

Artystka za swą pracę zostaje odznaczona m.in. złotym i srebrnym krzyżem zasługi oraz wyróżniona wieloma nagrodami ale od marca 1968 tej przez lata uwielbianej, cenionej artystce stwarza się warunki uwładczyjące jej godności i zmusza do dymisji/28.02.1969/.

Wiele miesięcy jest bez pracy i choć gorąco kocha swą Ojczyznę, podejmuje decyzję spotęgowaną przeżyciami syna - studenta IV. roku filologii polskiej, decyzję wyjazdu na emigrację. Życie trzeba organizować na nowo szczególnie trudne dla artysty a "Polska Ludowa" zezwala wywieść tylko jeden instrument.

Nowe środowisko, brak znajomości języka/duńskiego/oraz wiele innych trudności nie załamie jednak Halinę i jeszcze raz muzyka, możliwość wystąpienia przed publicznością pomaga w przetrwaniu. Na dwóch koncertach

HALINA KOWALSKA

dla uchodźców/14.01.i 22.05.1971/
obserwujemy jak artystka z najwyż-
szym wysiłkiem wstrzymuje wzrusze-
nie a instrument brzmi przepięknie
Ale jest jeszcze ktoś, kto pomaga
w przetrwaniu - córka. Córka, która
jak pisał Jerzy Waldorff/POLSKA
nr 11/111/1963/...wybitnie utalen-
towana młoda skrzypaczka, którą
usłyszałem na warszawskim popisie
szkolnym nazywa się Henryka Trzon-
kówna i ją właśnie nosiła matka
pod sercem, gdy zabijano ojca."
Ona to po ukończeniu konserwator-
ium w Leningradzie/prof. Michał
Wejmann/z najwyższym wyróżnieniem
studiuje dalej w Brukseli/prof.
André Gertler/, odnosi sukcesy i
rozśławia imię Polski...

Halina tymczasem na dobre zadomo-
mowała się w Kopenhadze. Została
zaangażowana do Orkiestry Radia
Duńskiego i zakwalifikowana jako
solistka, przed tym występując
już w Filharmonii w Göteborgu i
kopenhaskim Tivoli.

Wszyscy wielbiciele oczekują teraz
dalszych przeżyć i artystycznych
wzruszeń, życząc jednocześnie naj-
serdeczniej wszystkiego najlepsze
go!

Notka biograficzna jest rzecz jasną
sna ~~daleko~~ niepełna ale czyż nie
jest to zrozumiałe?

Halina Kowalska jest w pełni sił
twórczych i zapewne zapisze je-
szcze niejedną chwalebłą kartę w
swym artystycznym życiorysie.

POLACY MUZYKUJA W ŚREDNIOWIECZNYCH MURACH DUŃSKICH

W pld.wsch. części Zelandii poło-
żony jest zamek Gjorslev zbudowa-
ny w 1396 roku, który był m.in.
własnością biskupa Roskilde i kró-
la Fryderyka IV. W tym szacownym
miejscu Duński Czerwony Krzyż zor-
ganizował trzy wieczory artysty-
czne, w tym dwa muzyczne w dniach
27.i29.sierpnia br.

Na dni koncertowe ściągnęła spora
rzesza miłośników muzyki poważnej
a głównymi odtwórcami byli Halina
Kowalska - wiolonczela i Władysław
Marchwinski - skrzypce.

W piątek 27.bm w ramach koncertu
wykonano z udziałem artystów pol-
skich kwintet klarinetowy A-dur Mo-
zarta, Bacha kilka części z sonaty

Odd-Fell. Palaeet st. sal

mandag morgen kl. 9
begynder billetsalget til
Fredag d. 29. okt. kl. 20

Arthur
Rubinstein

Absolut eneste
klaveraften

SCHUBERT - BRAHMS
DEBUSSY - CHOPIN

Bill. à kr. 15-35-50 og 70 ialt.
Engstrom & Sodrings, Palmg. 6, 14 14 35
Odd Fellow Palaeet, Broeg. 28, 11 27 22
NB! Telefonbestilling modt.
forst efter kl. 9.15.
Engstrom & Sodrings

Arcymistrz nie
potrzebuje rekla-
my. Wystarczyło,
że prasa podała
kilka miesięcy te
mu iż A. Rubin-
stein ma przybyć
do Danii/Holster
bro/by powstała
wrzawa o zorgani-
zowanie koncertu
w stolicy. Po uzgo-
dzeniu takiego
terminu, bilety
zostały natych-
miast wysprzedane.

Tak więc 29.bm.w
wielkiej sali
Odd-Fellow Palaeet
na długo przed
godz.20 zostały
wszystkie miejsca
zajęte.

Artur Rubinstein
w I.cz.recitalu
wykonał utwory
F.Schuberta, J.Brah-
msa/sonata F-moll
op.5/ a w części
II.utwory Debussy-
ego i F.Chopina.
Wielki interpre-
tator Chopina wy-

konał 3 etiudy, scherzo b-moll op.31
i nokturn.

Publiczność nagrodziła Mistrza dzu-
gotrwałymi oklaskami stojąc/trzykro-
tny bis/oraz kwiatami. Bukiet róż

nr 2 na wiolonczelę oraz koncert
C-dur na flet i trio smyczkowe Mo-
zarta.

W niedzielę 29.08.obok chóru àcapel-
la wystąpiło "Trio Kowalska" w skła-
dzie: Władysław Marchwinski - skrzypce
Stanley Carlsen - altówka i Halina
Kowalska - wiolonczela, które wyko-
nało: trio es-dur Bēthovena oraz
trio d-moll Dohnani ego.

Jeśli wziąć pod uwagę trudności do-
jazdu do zamku/tylko samochodem ca-
80 km/, dochód całkowity z imprezy
ok.9000 Dkr. jest napewno sukcesem
a to tym większym, że przyczynili
się do tego społecznie występujący
uchodźcy z Polski.

RUBINSTEIN/ciąg dalszy ze str.4/
czerwonych i żółtych artysta otrzy-
mał także od polskich uchodźców,
którzy byli licznie reprezentowani
na sali.

W dniu 31.bm. odbył się wielki kon-
cert w Holsterbro/płn.Jütlandia/,
w czasie którego wręczono Arturowi
Rubinsteiniowi nagrodę muzyczną
/60 000 Dkr./Leonie Sonings, którą
przeznaczył na kształcenie muzyków
w Izraelu.

Oba występy artysty w Danii były
wielkim przeżyciem dla melomanów
i można tylko powtórzyć za recen-
zentem:Przybądź do nas znów Rubin-
stein!

ZE SWIATA

☒ Małżeństwo Anna i Jiri Porizkova
uchodźcy po inwazji Czechosłowacji
którzy pozostawili 6 letnią córkę
Pavlinę, mimo strajku głodowego w
maju br.w Stockholmie, interwencji
Szwedzkiego Cz.K.nie mogą się połą-
czyć. Anna Porizkova/w 7 m.ciąży/
i dwaj Szwedzi pojechali po dzie-
cko i zostali w Bratysławie aresz-
towani, jak również jeden dzien-
nikarz szwedzki, który jechał w
śląd za nimi.

☒ Rosyjski lodołamacz "Jurij Lisjan-
ski" bez uprzedzenia kapitanatu
wszedł do portu Frederikshavn pozo-
stając przez jedną dobę bez istot-
nej przyczyny.

☒ Erik Norberg ze Stockholmu w sw-
ej pracy doktorskiej omówił przy-
gotowane w 1941 szwedzkie plany
wojskowe w przypadku wejścia Szw-
ecji do wojny przeciw Niemcom lub
Sowietom. Ciekawe ze względu na prz-
ewidywane bombardowanie wszystkich
gł.portów i lotnisk duńskich a tyl-
ko dwóch portów b.Rzeszy: w Swino-
ujściu i Sassnitz.

☒ Major rez.I.C.Schlichtkrull jako
pierwszy Duńczyk otrzymał zezwole-
nie na odbycie ćwiczeń poza grani-
cami kraju.
Służbę odbył w brytyjskim 10.Bao-
nie Spadochroniarzy stacjonującym
w Padeborn/NRF/.

☒ Dwóch 12 letnich skautów duń-
skich odnalazło zaginioną 16 let-
nią dziewczynę z Esbjergu ale nie
żywą i jak się przypuszcza powodem
śmierci były narkotyki.

☒ Duński Bank Emisyjny wprowadza
po raz pierwszy do obiegu bankno-
ty 1000 koronowe, które jednak
nie ukażą się przed upływem 1973.

☒ Przewodnik turystyczny po Danii
wydany w 30 tys. egzemplarzy przez
Zrzeszenie Hotelarzy i Restaurato-
rów w Italii określa Kopenhagę
jako miasto pornografii, poświęca-
jąc treść/Alfredo Tesio i Pietro
Cimatti/głównie temu tematowi.
Przewodnik stał się bestelerem a
dyrektor Duńskiej Rady Turystyki
Sven Acker jest niezadowolony.
Niezadowolenie to jest przesadą!

Duński Związek Lekarzy Stomatolo-
gów ustanowił w 1968 roku nagrodę
św.Apolonii - patronki stomatolo-
gów dla osoby lub instytucji za-
służonej dla zdrowia.

W roku bieżącym Związek przyznał
tę nagrodę-statuetkę Parlamentowi
Duńskiemu za ustawę wprowadzającą
od jesieni 1972 roku bezpłatne le-
czenie zębów dla dzieci szkolnych
przez lekarzy etatowych.

Poprzednio statuetkę otrzymali:

- 1.M.J.Clausen - urzędnik z Holbaek
- 2.Thorbjörn Egner - pisarz norwes-
ki.

Statuetka została zaprojektowana
przez rzeźbiarkę Vibeke Drachmann
Buemann.

W nocy ze środy na czwartek
27/28.10.1971 zmarł nagle w
Aarhus

Prof.Dr JULIUSZ KATZ SUCHY
w wieku lat 59.

Zmarły uchodźca z 1969 roku
był pracownikiem naukowym
Uniwersytetu w Aarhus i pre-
zesem Związku Żydów Polskich
w Danii.

Pogrzeb z udziałem licznej
rzeszy uchodźców odbył się
na cmentarzu żydowskim w
Kopenhadze w dniu 29.bm.o
godz.14.15

W przemówieniu pożegnalnym
naczelnym rabin Bent Melchior
podkreślił postawę zmarłego
oraz trudną rolę jaką mają
do spełnienia Żydzi pracują-
cy w dyplomacji.

Z ŻYCIA ORGANIZACJI

§ 27.10. odbyło się organizacyjne zebranie Polskiej Rady Społeczno-Kulturalnej w Danii, na którym omówiono podstawy działalności i zasadę organizacji polskiego ruchu społeczno-kulturalnego na terenie Danii.

W wyniku dyskusji oraz zgłoszonych wniosków postanowiono: utworzyć polską reprezentację w postaci Rady i wybrano jej prezydium, powołać Polski Ośrodek Kulturalny w Kopenhadze oraz nawiązać współpracę z podobnymi ośrodkami w Sztokholmie i Londynie.

§ Biblioteka Polska od miesiąca październikowego czynna jest w każdy piątek od godz. 19⁰⁰

§ Klub D.Cz.K. dla uchodźców w miesiącu październiku oprócz czynnej biblioteki społeczno-politycznej/ca 200 tomów z Instytutu Liéerackiego Kultura w Paryżu/za proponował:

dwa filmy, dwie wycieczki/do muzeum i na ryby/ i przedstawienie w teatrze - odpłatnie oraz prelekcję kierownika szkoły wieczorowej na temat samokształcenia.

UZUPEŁNIENIA; SPROSTOWANIA

W nr 6/1971 Kroniki poświęcono artykuł p. Ingeborg v. Stemann a do tematu wrócił także na łamach Dziennika Polskiego/Londyn/z dnia 13.10.br w "Zapomniany przyjaciel Polski" - prof.dr Leon Koczy.

W związku z sugestią Kroniki dot. wdzięczności Polaków/Polski/ dla przyjaciół duńskich należy dodać, że Pani I.v. Stemann została odznaczona w okresie II Rzeczypospolitej Krzyżem Kawalerskim Polonia Restituta oraz złotym i brązowym medalem Polskiego Czerwonego Krzyża.

PRASA DUNSKA DONOSI...

Berlingske Tidende

1.10. Svend Kragh-Jacobsen recenzja z premiery zespołu pieśni i tańca "Słask" w Kopenhadze pt. Folke dans i pragtkostumer/Taniec ludowy we wspaniałych kostiumach/przychylnie ocenia występ zespołu.

Przegląd nowych książek pt.

Lyrik og vilde dyr/Liryka i dzikie zwierzęta/ anonsuje książkę "Muren" John Hersey czyli raport Levinsona z ul. Nowolipki 68 .

2.10. zapowiedz występu osmioosobowego zespołu Adama Kaczyńskiego MW 2 z koncertem w sali Muzeum Narodowego. 7.10. recenzja tegoż koncertu "Nyere polsk musik paa Nationalmuseet"/Nowoczesna muzyka polska w Muzeum Narodowym/stwierdza, że koncert pozostawił mieszane uczucia u słuchaczy a z wykonawców wyróżnia flecistkę Barbarę Świątek.

4.10. Lynge Lyngesen w artykule z ilustracją Varer strømmen over Østersøen - i biler/Płyną towary przez Bałtyk - samochodami/omawia wzrost ruchu na stałych liniach morskich między Skandynawią a Polską i Niemcami oraz przewidywane uruchomienie nowej linii między Gdańskiem a Ystad a może nawet dalej z Travemünde.

4.-6. oraz 10. i 16.10. notatki dot. występu A. Rubinsteina.

6.10. Jens Kistrup w "Derfor blev Yvonne myrdet" obszernie omawia sztukę W. Gombrowicza "Iwona księżniczka Burgunda" wystawianą w tym sezonie w Teatrze Królweskim stolicy, dając szereg ciekawych uwag.

9.10. za agencja AP z Brzegu podaje w "Gikjødøden for en anden"/Poszedł na śmierć za drugiego/fakty związane ze śmiercią O. Maksymiliana Kolbe. 18.10. Munken Kolbe erklæret salig/O. Kolbe ogłoszony Bł./z Rzymu. 10.10. W kronice z przed 50 lat pod datą 11.10. zamieszczono notatkę o wzrastającym niepokoju panującym w Niemczech w związku z planami Ligi Narodów w sprawie Śląska.

15.10. korespondent dziennika z Warszawy zamieszcza swoje uwagi "Polen foran lønreform"/Polska przed reformą wynagrodzeń/stwierdzając, że Gierk faworyzuje naukowców a wynagrodzenia robotników pozostają niezmiennione/istotnie/.

17.10. w Kronice z przed 50 lat - pod datą 18. podaje, że Niemcy z okręgu przemysłowego Śląska uciekają co przybiera rozmiary wędrowni ludów a 21. że wieczorem podano

ciąg dalszy ze str.6

w Paryżu do wiadomości decyzję w sprawie granic na Górnym Śląsku.

17.10. notatka, że Duńska Rada Młodzieży wydelegowała do Polski 15 osobowy zespół na seminarium dot. europejskiego bezpieczeństwa.

18.10 Jørgen Stegmann w "Skarpt bevogtede film" Film szczególnie nadzorowany/omawia książkę Alistair Whytes "New Cinema in Eastern Europe", w której omawia tak że sytuację filmu polskiego.

22.10. "Hyldest til Brandt"/Wyróżnienie dla Brandta/to korespondencja omawiająca szczególnie przychylnie przyjęta wiadomość o nagrodzie Nobla w Sowietach i PRL

23.10. w korespondencji z Bonn "Østberlin vil forhale aftale" /Berlin Wsch. chce przedłużyć rozmowy/podaje m.in. o przybyciu vice min. A. Willmanna PRL, aby wywrzeć nacisk na przyspieszenie ratyfikacji układu z NRF.

24.10. notatka pt. Polsk undergrund /Polskie podziemie/podaje wyroki wydane w Warszawie w procesie organizacji "RUCH".

27.10. Polen skifter ud/Zmiany w Polsce/podaje się o usunięciu 3 ministrów: Walczaka, Motyki i Zawady.

29.10. notatka "Dansk balletdelta geløse i polsk jazzfestival"/Udział duńskiego baletu w polskim festiwalu jazzowym/ wymienia grupę baletową, która w lecie/Horsens/ ćwiczyła razem z kwartetem Tomasz Stanko.

Wspomnienie pośmiertne w związku ze zgonem Juliusza Katza Suchego.

30.10. Faenomenet Rubinstein/Fenomen Rubinstein/ - refleksje po recitalu w dniu 29.

31.10. Den store mesters aften /Wielki wieczór mistrza/ - sprawozdanie z Holstebro, gdzie Arturowi Rubinsteinowi została wręczona nagroda Leonie Sonning.

Det kgl. Kapel laegger ud

/Orkiestra Królweska odmawia/ donosi, że przybywa dyrygent Jerzy Semkow i rozpocznie próby przed koncertem zapowiedzianym na 11.11.

W kronice portu Kopenhaga odnotowano:

1.10. postój m/s Mazowsze z turystami z Gdyni do Oslo/w rzeczywistości z zespołem "Śląska"/ oraz ss Pstrowski i s/s Sołdek z węglem ze Szczecina.

12/13.10. m/s Dziwożona z i do Szczecina/stała linia z Gdyni/ oraz m/s Modlin do Szczecina.

14.10. s/s Wieczorek z węglem ze Szczecina.

23.10. s/s Brygada Makowskiego z węglem ze Szczecina.

25.10. m/s Stefan Batory z Montrealu do Gdyni.

25/26.10. m/s Dziwożona z i do Szczecina.

28.10. m/s Moszczeniça, s/s Brygada Makowskiego i m/s Nogat z węglem ze Szczecina.

Wcale nie na marginesie należy zaznaczyć, że władze portowe podają nazwy Swinoujścia i Szczecina w brzmieniu niemieckim.

P O L I T I K E N

29.10. Fotografia i życiorys Juliusza Katza Suchego w związku z jego zgonem.

A K T U E L T

W "Ny landningsmaade"/Nowa metoda lądowania/pisze: Kryński zmusił 19. sierpnia pilota polskiego samolotu do lądowania w Rønne przy pomocy ręcznego granatu. /Berlingske 10.10.71/

B.T.

30.09. Carl J. Albrechtsen w "Gonscharow og co. klar til finalen, udvaskede Polen med reservehold" /Gonscharow i drużyna gotowi do finału, eliminując rezerwowym składem Polskę/omawia mecz piłki ręcznej na turnieju w Rødby między Polską a NRD przegranym w stosunku 12:20.

DAGBLADET - ØSTSJÆLANDS FOLKEBLAD c.d.str.8

ciąg dalszy ze str.7

18.08.Mine nerver kunne slet ikke holde til mere.../Moje nerwy nie mogły już więcej wytrzymać/, to wywiad Kir.z Haliną Kowalską, sła wną w Polsce - obecnie wystąpi na koncercie DCzK w Gjorslev, jak podaje się w podtytule i pod fotografacją artystki.

1.09./?/Det blev tre dejlige aften paa Gjorslev/Trzy wspaniałe wieczory w Gjorslev/.B.D. omawia koncerty, w których wzięła udział Halina Kowalska i Władysław Marchwinski.

W PROGRAMACH RADIA I TV

13.30 Polsk underholdning. Polens Radiodansorkester. Dirigent: Edward Czerny Opoie Radio's underholdningsorkester. Dirigent: Edward Spyrka. Michal Urbaniak's gruppe 'The Troubadours', sangerinden Teresa Tutinas, sangeren Jerzy Polomski, vokalgruppen 'Partita', Adam Matyaszekwics (klaver), saxofonistene Michael Urbaniak og Włodzimiers Nahorny samt vibrafonisten Josef Gawrych. 14.00 Itex 12.

W programie I.DR polska muzyka rozrywkowa. 3.10.

20.05 International musiktribune. Polsk musik. Edward Bogulawski: Koncert for obo, oboe d'amore, engelsk horn og orkester. Edward Mander (obo). Dirigent: Zdzislaw Szostak. - Tomasz Sigerski: Homofoni for 12 messingblæser, klaver og tam-tam. (1968). Dirigent: Zdzislaw Szostak. - Zygmunt Krauze: Stykke for orkester nr. 1. (1969). Dirigent: Kazimierz Kord. Den polske radios symfoniorkester.

W programie II.DR - muzyka polska. 19.10.

18.30 (S) Polsk Jazz. Trompetisten Tomasz Stanko, alt saxofonisten og violinisten Ibgnew Seifert, tenorsaxofonisten Janusz Muniak, bassisten Bronislaw Suchanek og trommeslageren Janusz Stefanski Im-proviserer Air.

Program II. DR - zespół Tomasa Stanko. 22.10.

TELEWIZJA

17.10. film seryjny pol Do połowy 1:0.

17.15-18.00 (F) Teleklub Første halvleg 0-1 En direkte sejr. Polsk fodboldserie i 7 afsnit. Handlingen foregår i Warszawa, hvor en flok drenge kommer ud for en række spændende oplevelser.

14.10.seryjny film pol Do połowy 1:0

17.15-18.00 (F) Teleklub Første halvleg 0-1. Slut på ferien. Polsk fodboldserie i 7 afsnit. Handlingen foregår i Warszawa, hvor en flok drenge kommer ud for en række spændende oplevelser.

30.10.Taatr Piosenki nadał audycję w reż. Mariana Marzyńskiego.

21.30 (F) Sangteater »Så længe Jorden drejer rundt«. Den sovjetiske digter og komponist Bulat Okudzavass protestsange om menneskelig frihed. Medvirkende: Lone Helmer, Paul Hüttel, John Hahn-Petersen og Louis Miche-Renard Arrangør og kapelmester: Willy Grevelund.

SPORT W BERLINGSKE TIDENDE

PIŁKA NOŻNA.

2.10.podano losowanie drużyn o Puchar UEFA:

Legia W-wa gra z Rapidem Bukareszt i Zagłębie Wałbrzych z Ut Arad Rumunia.

Mecze odbędą się 20.10.i rewanż w dniu 3.11.

11.10.Mecz Dania-Rumunia/2:1/, który odbył się 10.bm. komentował z ramienia RFE dla swych słuchaczy Nicolae Monteanu/48/.

20.10.Rapid Bukareszt-Legia Warszawa 4:0 w meczu o puchar UEFA.

21.10.Zagłębie Wałbrzych zremisowało z Arat Rumunia 1:1 w tych rozgrywkach co Legia.

LEKKA ATLETYKA

11.10.W Międzynarodowych Zawodach w Kopenhadze Zofia Kołakowska zajęła 2.miejsce w biegu na 2 km w czasie 5:53,6.

KOLARSTWO

1.-4.10.donoszono o wynikach wyścigu kolarskiego w Bułgarii z udziałem 9 drużyn m.im.Polski i Danii. Polak Ryszard Szurkowski wygrał wyścig, drużyna polska zajęła 2.m. a Duńczycy uplasowali się na 3.pozycji.

SAMOCHODY

22.10.notatka "Laengste rally"/Najdłuższy rajd/podaje o rajdzie samochodowym Dookoła Europy dł.14500 km, który prowadził przez 12 państw m.in.przez Skandynawię i Polskę

PIŁKA REZNA

1.-3-10.Sprawozdania z turnieju przedolimpijskiego z udziałem 6 drużyn, w którym Polska zajęła 3.miejsce wspólnie z NRF. Zwyciężyła NRD przed Sowietami.

6.10. w losowaniu spotkań o Puchar Europy drużyn pań z Katowic wylosowała Union Wiedeń.

SIATKOWKA

3.10.W Mistrzostwach Europy odbywających się w Italii Polacy zajęli 6.miejsce.

21.10.Podano do wiadomości, że w czasie mistrzostw świata^Mdrużyn żeńskich w Holandii, mecz Dania - Japonia 12.12.sędziować będą Polacy.

x/w piłce ręcznej

ZAPASY

4.10. Podano wyniki turnieju o Puchar Helsingør z udziałem Polski. Polacy zajęli w 6 wagach pierwsze miejsca a puchar dla najlepszego zawodnika otrzymał Andrzej Supron

With. w notatce "De Eror, det er ren propaganda"/Myślą, że to propaganda/stwierdza, że w ostatnich kilku latach pozostało po 6 zawodników polskich w Danii i Szwecji, którzy rozmawiając z niektórymi obecnie przybyłymi na turniej z Polski z niedowierzaniem przyjmują ich tujejszy dorobek ekonomiczny.

23.10. "Polsk afhopper skal forstaerke brydeklub"/Polscy uciekinierzy mają wzmocnić klub zapaśniczy/podaje się, że Tadeusz Kachel /26/b. członek kadry narodowej przebywający od maja br. w Danii i Jerzy Rubin, który przybył przed 6 laty mają zasilić jeden z klubów kopenhaskich.

BOKS

W dniach 17, 20, 26, bm. podawano notatki na temat przygotowań do międzynarodowego turnieju jaki odbył się w Kopenhadze, wymieniając Polaków z dużym respektem.

28.10. Tre timers debat for to blev naegtet start/Trzygodzinna dyskusja i odmowa startu/to artykuł, w którym podaje się że najlepsi z zespołu polskiego bokserzy: Jan Prochoń i Stefan Sobiech nie zostało dopuszczonych do zawodów z powodu nadwagi ponad 1 kg. Autor przytacza niepocholebną opinię kierownika ekipy angielskiej.

29.10. W sprawozdaniu z turnieju podano wyniki walk. Polacy: Radzikowski, Rusinski, Piech i Cichulski swoje walki przegrali a Filipiak i Biesiacki zwyciężyli swych duńskich przeciwników.

30.10. Wyniki finałowe turnieju: Filipiak zwyciężył Webbera Anglia 2:1 a Biesiacki odniósł zwycięstwo nad Daviesem także z Anglii.

21.10. W zawodach wzięło udział 7 zawodników polskich. Zwyciężyli tylko Czarog i Zyglerski.

23.10. W Nykøbing F. odbyły się 22. bm. zawody z udziałem 4 zawodników polskich. Zwycięstwo odnieśli:

Montewski, Szczoczek i Dubisz a Celin przegrał przez tko.

PODNOSENIE CIEŻARÓW

12.10. Czesław Paterka uzyskał wynik lepszy o 1 kg od rekordu świata należącego do Szweda Hans Bettenburg.

HOKEJ NA LODZIE

15.10. Nowy Targ zwyciężył drużynę norweską Vaaleringen 5:3 w drugiej rundzie Pucharu Eupopy.

TENIS

30.10. Podano, że w Warszawie Finlandia odniosła niespodziewane zwycięstwo nad Polską w stosunku 3:2.

.....

Wystawa Psów Rasowych w Budapeszcie zgromadziła ca 4 tys. psów z 18 państw w tym i z Polski oraz około 0,5 miliona widzów.
/Berlingske Tidende z 25.09.1971/

.....

FILATELISTYKA

W korespondencji z Międzynarodowej Wystawy Filatelistycznej w Budapeszcie zwrócono uwagę na zbiór M.A. Bojanowicza/Anglia/- klasykę polską nagrodzoną Grand Prix Budapeszt 1961.

/Berlingske Tidende z 11.09.1971/

11. listopada br. Poczta Duńska emituje ostatni tegoroczny znaczek poświęcony przyjacielowi Polski Prof. Georg Brandesowi w 100 lecie jego pierwszego wykładu.

Bractwo św. Jerzego w Danii wydało po raz czwarty znaczki na Boże Narodzenie a dochód ze sprzedaży przeznaczają się na skautową akcję charytatywną.

Z okazji nowego roku 5732/1971/ Państwo Izrael wydało serię 5 nowych znaczków z motywami biblii.

JEDNYM ZDANIEM

Ilość uchodźców w Kolding zwiększyła się do około 50 osób przeważnie z Polski a szersza informacja także duszpasterska jest pożądana.

J. Złotkiewicz uległ wypadkowi i przebywa w szpitalu.

Z PRASY P.R.L.

PRZEKROJ

Nr 1382 z 3.10.1971 donosi, że odnaleziono/?/grób rodzinny Norwidów na Powązkach, w którym pochowany jest ojciec poety, siostra i brat.

Prof.Dr Zygmunt Albert/Wrocław, Marcinkowskiego 1/przygotowuje publikację o zbrodni na 25 profesorach lwowskich dokonanej w lipcu 1941 r.przez hitlerowców, któremu brak niektórych fotografii.

"Walizka parówek",to tytuł notatki rog.o śp.Władysławie Lawińskim,który"nie mogąc wyżyć na emigracji z aktorstwa handlował parówkami".

Każda tego rodzaju notatka osiąga nie zamierzony cel - oskarża PRL!

DOKOŁA SWIATA

Nr 38/925/ z 19.09.1971"Ostkunde" w której /JM/podaje pytania i odpowiedzi jakie uzyskali socjologzy NRF od uczni szkół podstawowych w Hamburgu a m.in.

Co myślicie o Polakach?

Polacy są prymitywni, brutalni, podstępni, zimni, nieprzyjawni, popędliwi i nieobliczalni.

Jeśli dotyczy rządzących, nadwyraz trafne!Podjudzanie społeczeństwa nie przestało być jedną z metod rządzenia.

OJCZYŻNA

Nr 9/182/wrzesień 1971 donosi, że rzeźbiarz z Saskiej Kępy Henryk Tarkowski pracuje nad głową Chopina/drzewo/ i Starzyńskiego/granit/.

Nr 10/183/październik 1971 notatka"Holger Danskesvej 69" i zdjęcie obwieszcza światu, że"ten adres wskaże Wam bezbłędnie każdy Polak w Kopenhadze.Kilka miesięcy temu otwarto tam uroczyście klub polski...mieści się też redakcja założonego czasopisma polskiego pt.Dan Polonia.Udział wziął także amb.H.Wędrowski."

Otóż z przykrością musimy stwierdzić, że wyjątkowo nie wielu zna ten adres a ogromna większość nie chce po prostu nic mieć wspólnego z tym "cyrkiem"!

KSIAŻKI STARE I NOWE/rejestr/

H.Sienkiewicz-Quo vadis, wyd.IV. tłumaczenie z oryginału André Lütken, ilustrował Eiler Krag. Wyd.G.E.C.Gads Forlag, København 1971 r.

J.Kott - Sheakspeare, na j.duński przełożyła w oparciu o wydanie niemieckie tłumaczone z oryginału "Szkice o Szekspirze" - Karina Windfeld-Hansen.Wyd.I. Steen Hasselboleks Forlag 1966 r.

ARCHIWUM

W Berlingske Tidende z 11.04.1968 znajdujemy następujące pozycje:

Notatka z Ystad donosi, że z wybiezki przybyłej z Polski do Skane i Kopenhagi z 87 osób dwie poprosiły o azyl a 10 nie wróciło na statek.

Artykuł"Faegslet, styrtet og udstødt - nu Polens praesident" /Więzienie, kierownictwo, groźby, teraz prezydentem Polski/ mówi o następcy Ochaba - Spychaliskim.

Artykuł Jørgen Grunnet Jepsen pt. Katyn-skoven gennuer stadig sit mysterium/Las katyński stale ukrywa swoją tajemnicę/omawia szeroko tragedię ilustrując zdjęciem. Zamieszcza także fotografię obecnego lekarza sztabowego Dr Helge Tramsen, który był członkiem komisji badającej w Katyniu, powołanej przez III.Rzeszę.

HUMOR

Na lotnisku Kastrup zanotowano między turystą z Rosji a urzędnikiem celnym następujący dialog:

- co to jest? pyta urzędnik mając na uwadze zawartość butelki
- to przeciw chorobie morskiej...
- a co to wobec tego?
- to są tabletki przeciw dolegliwościom w powietrzu.

Po temu urzędnik znajduje w walizce dużą kopertę z dwoma zdjęciami:Kosygina i Brzoźniewa.

- Dlaczego wziął pan ich ze sobą?
  - To proszę pana, to jest środek przeciw t e s k n o c i e!
- /Berlingske Tidende z 7.10.1971/